

3.7 Саобраћајна сигнализација

Вертикална саобраћајна сигнализација

Вертикална саобраћајна сигнализација представља једно од основних средстава које се користе за регулисање кретања на саобраћајној мрежи, означавање опасних мјеста, или за упућивање корисника до жељених циљева путовања. Она се налази пред очима возача и осталих корисника саобраћајне мреже, а њена основна намјена је да буде уочљива, видљива, читљива и разумљива свим корисницима у саобраћају и да им пружи јасну, правовремену и комплетну информацију за безбједно и сигурно кретање по саобраћајној мрежи града. Основни принцип знакова је да правовремено и континуирано пружају возачима информације како би кретање било ефикасно и безбједно за све учеснике у саобраћају, али и за све остале учеснике у саобраћају.

На подручју Града Бањалука према евиденцији Одјељења за саобраћај и путеве има преко 7000 саобраћајних знакова, око 600 стајалишних ознака, 80 саобраћајних огледала, 45 свијетлећих саобраћајних знакова "Мета" (тзв. "антивандал" знакови), те бројна остала саобраћајна сигнализација и опрема пута (путоказна и туристичка саобраћајна сигнализација, превентивне избочине...)

Редовним активностима на терену, као и на основу сугестија од стране грађана, саобраћајне инспекције, полиције и других, а у циљу безбједног одвијања саобраћаја на одређеним локација на подручју Града, постављена су саобраћајна огледала.

У 2016. години је на пословима редовног одржавања вертикалне саобраћајне сигнализације утрошено око 150.000,00 КМ.

Свјетлосна саобраћајна сигнализација (семафори)

У Граду Бањалука постоје 53 семафоризоване раскрснице са различитом опремом (Табела бр.4).

ПРЕГЛЕД СЕМАФОРИЗОВАНИХ РАСКРСНИЦА СА ОПРЕМОМ									
Р.Б Р.	РАСКРСНИЦА	конз стуб	крат ки стуб	возачка лантер. 300мм	возачка лантер. 200мм	пјеш. лантерна	лант. стр. бројач	уређај	МЗ
1	КЊАЗА МИЛОША-ИЛИЈЕ ГАРАШАНИНА	2	6	2L	8L	5S,3L	3L	EC2	ЛАЗАРЕВО
2	КЊАЗА МИЛОША-И.Г.КОВАЧИЋА	1PP, 2K	12	3L,1S	11L	9S,9L	4L	EC2	ЛАЗАРЕВО
3	БРАЋЕ ПИШТЕЉИЋ-БРАЋЕ ПОДГОРНИК	4	5	4L	9L	8S	3L	EC2	ЛАЗАРЕВО
4	БУЛ.С.ВОЈСКЕ-Т.АМЕЛИЦЕ	2P,2 K	5	5L	10L	12L	2L	SIEMENS	РОСУЉЕ
5	А.С.САВЕ-БУЛ.С.ВОЈСКЕ- П.БОЈОВИЋА	1P,2 K	3	3L,1S	6L	8L	2L	EC2	БОРИК
6	БУЛ.Ж.МИШИЋА- БУЛ.П.БОЈОВИЋА	3	5	3L	7L	8L	4L,1BR.	EC2	БОРИК
7	БУЛ.С.СТЕПАНОВИЋА-БУЛ. П. БОЈОВИЋА	3P,1 K	2	4L	8L	8L	4L	EC2	СТАРЧЕВИЦА
8	БУЛ.С.СТЕПАНОВИЋА-МАЈКЕ ЈУГОВИЋА	4K	4	4L	8L	8L	4L	EC2	СТАРЧЕВИЦА
9	ВОЈ.Р.ПУТНИКА- ГУНДУЛИЋЕВА	4	4	4L	8L	8L	4L	EC2	БОРИК
10	ВОЈ.Р.ПУТНИКА- В.ПЕЛАГИЋА	2	6	2L	6L	8L	4L	EC2	ЦЕНТАР
11	А.С.САВЕ-ВЛАДИКЕ ПЛАТОНА- В.ПЕЛ.	2	6	2S	8S	8S	4S,1 BR.	SIEMENS	ЦЕНТАР
12	КРАЉА ПЕТРА I КАР.-АЛ.С.САВЕ	4P	0	4S	8S	8S	4S,5BR.	SIEMENS	ЦЕНТАР
13	КРАЉА ПЕТРА I КАР.-ДР.Т.ЛАЗАРЕВИЋА	2	6	2S	6S,3L	8S	3S,1L	SIEMENS	ЦЕНТАР
14	КРАЉА ПЕТРА I КАР.-МИЛАНА ТЕПИЋА	2	4	2L	4S	6S	1S,4BR.	SIEMENS	ЦЕНТАР
15	КРАЉА ПЕТРА I КАР.-МАРИЈЕ БУРСАЋ	0	7	0	7S	8S	0	SIEMENS	ЦЕНТАР
16	КРАЉА ПЕТРА I КАР.-БУЛ.Ц.ДУШАНА	4	8	4S	10S	16S	3S	SIEMENS	ЦЕНТАР
17	СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА-СОЛУНСКА	2	7	2L	9L	12S	3L	EC2	ЦЕНТАР

18	СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА-БРАНКА МОРАЧЕ	2	6	2L	6L	8L	4L	EC2	КОЧ.ВЈЕНАЦ
19	ЈОВАНА ДУЧИЋА-БУЛ.Ц.ДУШАНА	2	6	2L	8L	8L	4L	EC2	ЦЕНТАР
20	КР.БРИГАДА- РАНКА ШИПКЕ	1P,3 K	4	6L	8L	12L	4L	EC2	ЦЕНТАР
21	В.КАРАЦ. - ПРВОГ КР.КОРПУСА	4	4	4S	7S,1L	7S,1L	4S	SIEMENS	ЦЕНТАР
22	МИЛАНА РАДМАНА - ПРВОГ КР. КОРПУСА	4	4	4L	8L	8L	0	EC2	РОСУЉЕ
23	ТРИВЕ АМЕЛИЦЕ - КРАЉА ПЕТРА II КАР.	4	4	4L	8L	8L	2L	EC2	РОСУЉЕ
24	ТРИВЕ АМЕЛИЦЕ - КР. БРИГАДА	2P,2 K	6	11L	0	10L	1L	EC2	РОСУЉЕ
25	ТРИВЕ АМЕЛИЦЕ - ДР. МЛАДЕНА СТОЈ.	2P,1 K	2	0	9L	6L	3L	SIEMENS	РОСУЉЕ
26	КЊАЗА МИЛОША - ПРОТЕ Н. КОСТИЋА	3K	8	10L	0	12L	4L	EC2!	РОСУЉЕ
27	РАКОВАЧКЕ БАРЕ	3P,1 K	7	18L	0	18L	2L300	EC2	ЛАЗАРЕВО
28	ВОЂАР	2PP, 2P	4	18L	0	11S,1L	2L	EC2	ЛАЗАРЕВО
29	ЦАРА ЛАЗАРА-СТЕПЕ СТЕПАНОВИЋА	3	3	4L	6L	6L	2L	EC2	ОБИЛИЋЕВО
30	КАРАЂОРЂЕВА - Ј.РАШКОВИЋА	2	6	1L	6L	8L	4L	EC2	ЛАУШ
31	ГУНДУЛИЋЕВА- АЛЕЈА СВ.САВЕ	4	4	4S	8S	8S	4S	SIEMENS	БОРИК
32	КЊАЗА МИЛОША-КОЈИЋА ПУТ	2	5	4	2	2t,2d	2t,2d	EC2	ЛАЗАРЕВО
33	МЛАДЕНА СТОЈАНОВИЋА- ОЛ.ПОБЈЕДНИКА	4	8	8L	6L	10L	4L	SIEMENS	ЦЕНТАР 1
34	ОЛ.ПОБЈЕДНИКА -ГУНДУЛИЋЕВА	4	8	4L	10L	11L	2L	SIEMENS	ЦЕНТАР 1
35	ОЛ.ПОБЈЕДНИКА -БУЛ.СРПСКЕ ВОЈСКЕ	4	7	8L	5L	14L	1L300, 1B	EC2!	ЦЕНТАР 1
36	КРАЉА ПЕТРА 1 КАР. - СРПСКА							SIEMENS	ЦЕНТАР
37	МАЊАЧКИХ УСТАНИКА-ПЈ.СЕМ.	0	2	4L	0	2L	0	EC2	С.ТОПЛИЦЕ
38	РАДЕ РАДИЋА- ПЈ. СЕМ.	0	2	4L	0	2L	0	EC2	ВРБАЊА
39	ЈОВАНА ДУЧИЋА- В.КАРАЦИЋА	2	6	2S	8S	8S	4S	SIEMENS	ЦЕНТАР 2
40	С. ЈОВАНОВИЋА-Ј.ДУЧИЋА-П.РАДАНА	0	8	0	8	8	4	EC2	Н.ВАРОШ
41	МАЈКЕ ЈУГОВИЋА - ЦЕРСКА	3	5	3L	7L	8L	4L	ELKON	СТАРЧЕВИЦА
42	КОЗАРСКА - БОЛ. ДОЈЧИНА	3	1	6L	2L	4L	1L	ELKON	КОЧ.ВЈЕНАЦ
43	1.КР.КОРПУСА - ОЛ.ПОБЈЕДНИКА	3	5	3L	6L	10L	2L	ELKON	Н.ВАРОШ
44	ЂЕДЕ КЕЦМАНОВИЋА- С.СТЕПАНОВИЋА	3	4	3L	7L	10L	2L	ELKON	СТАРЧЕВИЦА
45	МИЛОША ОБИЛИЋА- Г.ПРИНЦИПА	1	7	1L	8L	8L	4L	ELKON	ОБИЛИЋЕВО 2
46	Б-ПОПОВИЋА - МАГ. ПУТ ЗА ПД	2	3	2L	5L	4L	3L	ELKON	ЛАЗАРЕВО
47	М.МИЛАНКОВИЋА- К.МИЛОША	4P	3	21L	0	10L	3L	ELKON	ЛАЗАРЕВО1
48	ЈОВАНА БИЈЕЛИЋА- ПЈ.СЕМ.	0	2	4L	0	2L	0	EC2	С.МИЛАНОВ АЦ
49	ОМЛАДИНСКА-Д.КОШЧИЦЕ	0	2	2L	2L	2L	0	EC2	ПОБРЂЕ
50	ОМЛАДИНСКА-Р.ДОМАНОВИЋА	0	2	2L	2L	2L	0	EC2	ПОБРЂЕ
51	ОМЛАДИНСКА - С.ПАНДУРЕВИЋА	0	2	2L	2L	2L	0	EC2	ПОБРЂЕ
52	ОМЛАДИНСКА-С.ПАНДУРЕВИЋА ТРЕПТАЧ	0	1	0	0	0	1S	*	ПОБРЂЕ
53	ОМЛАДИНС. -СОЛУНС.ТРЧЕЋИ ПЈЕШАК							*	ПОБРЂЕ
РР-полупортални стуб, К-конзолни стуб, П портални стуб, L-лед диоде, S-сијалице,BR-бројач									

Табела бр.4

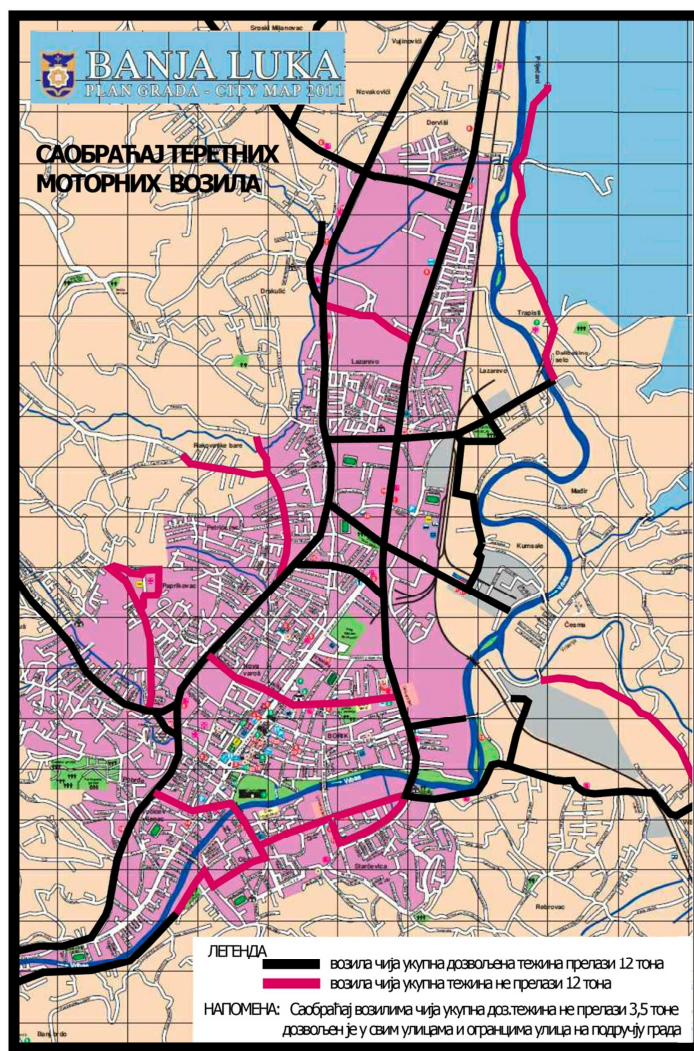
Формиран је тзв "зелени талас" на 3 правца и то дуж Улице Краља Петра I Карађорђевића (од "Екватора" до зграде Владе Републике Српске), Алеје светог Саве (од Гундулићеве улице до Улице Јована Дучића) и Источног транзита (од Улице Олимпијских побједника до Булевара војводе Живојина Мишића).

У циљу побољшања безбједности свих учесника у саобраћају, као и повећања капацитета постојеће уличне мреже извршене су одређене корекције у начину и условима одвијања саобраћаја. Такође, реконструкцијом и модернизацијом одређених улица и локалних путева на подручју Града, дошло је до промјена у начину одвијања саобраћаја, а све је праћено

усклађивањем рада семафора, као и постављање тридесет тајмера за пјешаке и пет за возаче на постојећим семафорима који показују трајање зеленог односно црвеног времена за пјешаке. Одређене раскрснице у складу са пројектима и препорукама су из крстастих претворене у кружне и на истима више није потребна свјетлосна или временска сигнализација.

3.8 Теретни саобраћај

Теретни саобраћај Града Бањалука регулисан је Наредбом о регулисању саобраћаја на подручју Града Бањалука (Службени гласник Града Бањалука број 3/07) и (Службени гласник Града Бањалука број 10/07). У складу са наведеним документима у Граду Бањалука теретним моторним возилима до 3,5t дозвољена је у свим улицама и огранцима улица на територији Града. Чланом 1. и 2. Наредбе о измјенама и допунама Наредбе о регулисању саобраћаја на подручју Града Бањалука дефинисано је на којим саобраћајницама је дозвољен саобраћај теретним возилима преко 12t, односно на којим саобраћајницама је дозвољен саобраћај теретним возилима до 12t. У складу са наведеним, а ради лакшег прегледа приложена је мапа теретног саобраћаја на територији Града Бањалука (Прилог бр.16).

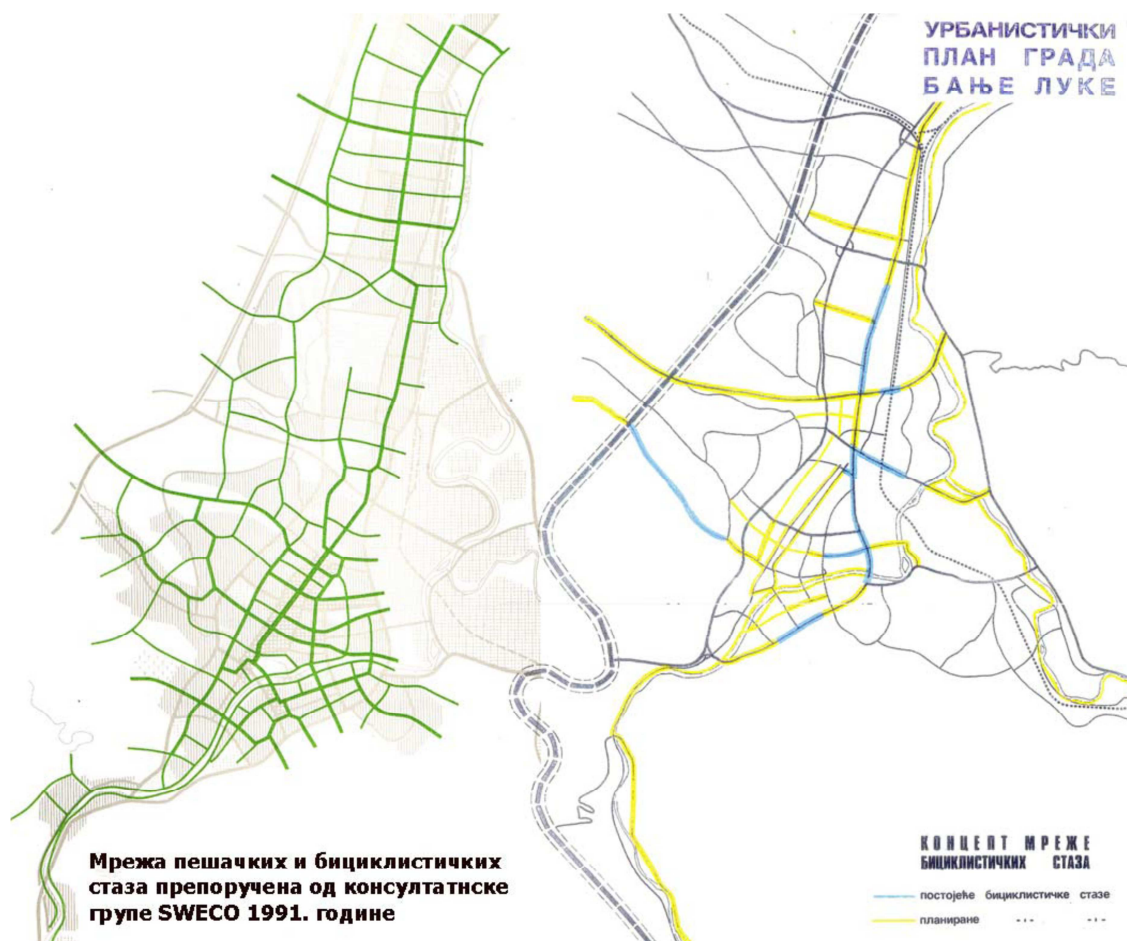

Прилог бр.16-Карта саобраћаја теретних возила Бањалука 2017.год.

Како саобраћај не би представљао ограничавајући фактор активности из области грађења на подручју града и обављања привредних дјелатности, неопходно је у будућности донијети Одлуку о кретању теретних возила на подручју Града која ће знатно поједноставити постојеће сложене административне процедуре, приликом издавања рјешења за кретање ових возила.

3.9 Пјешачки и бициклистички токови

Планирана мрежа пјешачких и бициклистичких стаза дата је у оквирима Планерских савјета, „Banja Luka Planning Advice I, United Nations Development Program, Sweco Sweden“, 1971.година (Прилог бр 17), практично без измјена дата и у оквирима Урбанистичког плана из 1975.године, да би у започетом а недовршеном Урбанистичком плану из 1991. био дат концепт бициклистичких стаза, са назнакама постојећих и планираних дијелова бициклистичке мреже.

Прилог бр 17-Мреже пјешачких и бициклистичких стаза „SWECO“ 1971.god

У овом тренутку не постоји ажуран систем праћења постојећег и планираног стања пјешачких и бициклистичких стаза у Граду Бањалука.

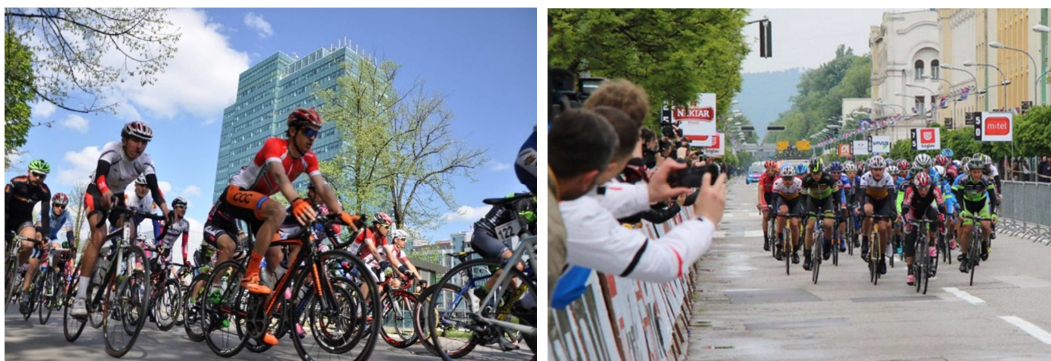

Прилог бр. 18 - Затварање Улице краља Петра I Карађорђевића за моторни саобраћај

Пјешачки саобраћај је развијен у потпуности у централној градској зони. Пuteви према приградским насељима који су у Стратегији и раније спомињани као приоритет за изградњу и реконструкцију (путеви према насељима Куљани, Ада, Шарговац, Пријечаним, Мотике и сл.) најчешће немају изграђене тротоаре за пјешачки саобраћај. Наведени путеви су грађени када су та насеља имала вишеструко мањи број становника, па је пројектима на основу којих ће се вршити модернизација, предвиђена изградња обостраних тротоара у свим зонама, гдје просторне могућности за изградњу истих постоје.

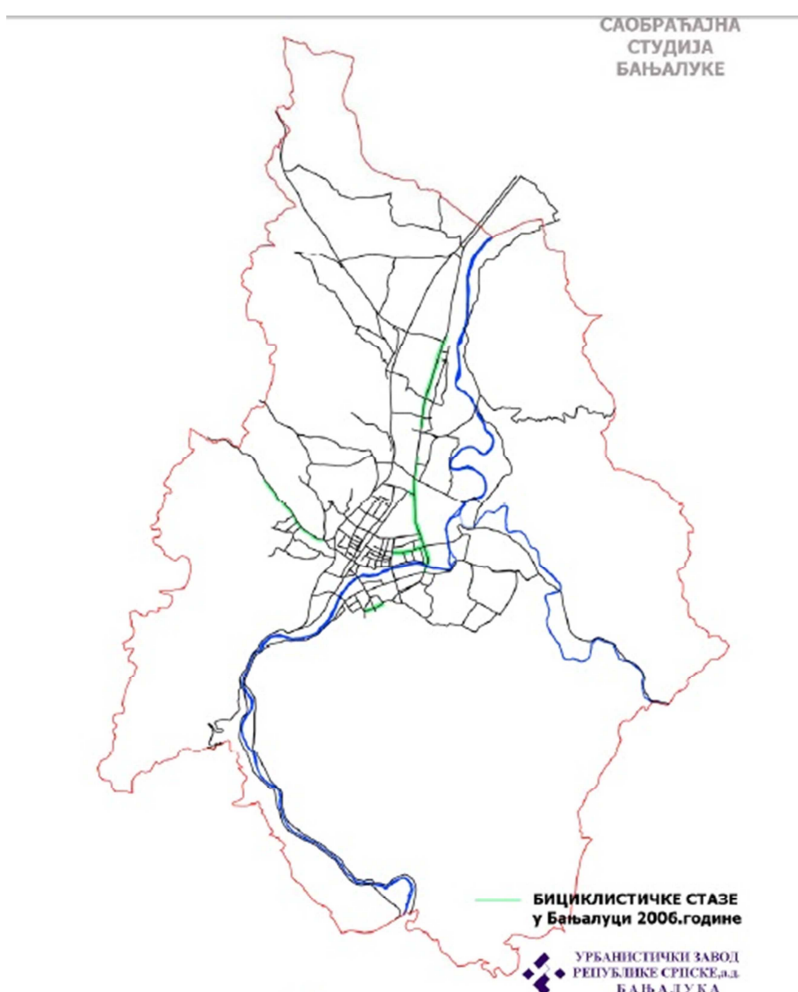
Важно је напоменути да је став града, да се предност да, управо наведеном виду саобраћаја и у том циљу је отпочела и акција којом се викендима затвара саобраћајница Краља Петра I Карађорђевића на потезу од Народног позоришта до раскрснице са Булеваром цара Душана за моторни саобраћај (Прилог бр. 18).

Уважавајући положај и географске карактеристике Града Бањалука, може се констатовати да постоје добри предуслови и потенцијал за развој бицикличког саобраћаја. Данас у Бањалуци постоји око 14km бицикличких стаза (преглед дат у Анексу стратегије) које нису у континуитету и које су највећим дијелом изведене као посебне бицикличке стазе поред коловоза, такође међу наведеним стазама има и оних које нису на завидном нивоу и којима је потребна санација (Прилог бр. 19).

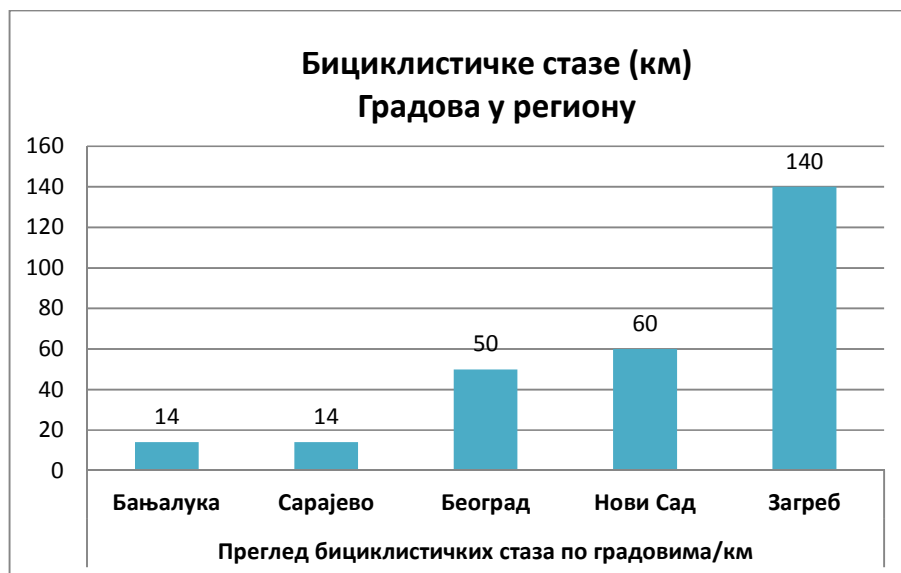
Прилог бр. 19

Визија града је да овај вид саобраћаја представља један од основних видова превоза у циљу задовољавања мобилности и једну од полазних тачака одрживог развоја града, с обзиром на позитивне ефекте који се огледају у виду смањења загађења ваздуха, потрошњи необновљивих извора енергије у односу на моторни саобраћај, много мањем захтјеваном простору, нивоу буке коју производи, здравственим ефектима и др.

Прилог бр.20

Несразмјера у односу планираног и изведеног је очигледна и код бициклистичког саобраћаја, и потреба да се планови сведу у реалне оквире је основно планерско начело у 21. вијеку. И код бициклистичког саобраћаја изостанак процеса континуалног планирања је оставио посљедице на развој система (*Прилог бр.20*), јер је у протеклих 30 година у развијеном свијету прокламована и проведена потреба интеграције, а не сегрегације појединих видова саобраћаја.

(Дијаграм бр. 13)

У поређењу које је направљено са већим градовима у региону, а који такође представљају универзитетске и административне центре, видљиво је да Бањалука на овом пољу треба у будућности улагати много (*Дијаграм бр. 13*).

3.10 Стационарни саобраћај

У Граду Бањалука у систему наплате налази се 4826 паркинг мјеста (*Табела бр. 6*), распоређених у нултој, првој и другој зони. Цијена паркинга у првој и нултој зони за један сат износи 1KM, а у другој зони 0,50KM. Цјелодневна карта за прву зону износи 5KM у првој, односно 3KM у другој зони. У нултој зони је паркирање ограничено на максимално 2 сата. Наплата паркинга врши се путем аутомата и СМС порука. На већини паркинга се не врши наплата у периоду од 21.00 до 07.00 часова.

Сљедећи проблеми су генерално уочени:

- Нема довољно капацитета за станаре из центра града
- На појединим дијеловима тротоар је од мрежасте подлоге (коцке бетона и земље) што онемогућава постављање хоризонталне сигнализације.
- Клинички центар посједује властити паркинг простор који не задовољава потребе истог и паркирање се врши и на зеленим површинама у кругу болнице.

Редни број	П А Р К И Н Г	Број паркинг мјеста
А	0 ЗОНА – ВАН УЛИЦА	
1	Галерија	105
2	Палас	70
	УКУПНО А	175
Б	0 ЗОНА – УЛИЧНИ ФРОНТ	
3	Ул.Гајева	22
4	Ул. И.Ф.Јукића	29
5	Ул. Иве Лоле Рибара	3
6	Ул.Милана Тепића – Парк Петра Кочића	10
7	Ул.Српска	5
	УКУПНО Б	69
	УКУПНО А+Б	244
Ц	I ТАРИФНА ЗОНА - ВАН УЛИЦА	
8	Галерија 1 (дио уз Видовданску ул)	17
9	Тржница	122
10	Зенит	119
11	Ул. К.П. I Карађорђевића	64
	УКУПНО Ц	322
Д	I ТАРИФНА ЗОНА - УЛИЧНИ ФРОНТОВИ	
12	Ул. Бана Лазаревића	33
13	Ул. Српска (дио од И.Ф.Јукића до Г.Вучковића)	93
14	Ул. Краља Алфонса XIII	54
15	Ул. Симе Шолаје	185
16	Ул. Гајева	22
17	Ул. Ђуре Даничића	10
18	Ул. Јеврејска	24
	УКУПНО Д	421
	УКУПНО Ц+Д	743
Е	II ТАРИФНА ЗОНА - ВАН УЛИЦА	
19	Кастел	135
20	Аутобуска станица 1	118
21	Аутобуска станица 2	125
22	Шопинг	70
23	Парк Младен Стојановић	112
24	Малпрех - Видовданска	156
25	Ул. Владике Платона	189
26	Булевар Цара Душана	102
27	Алеја Светог Саве	102
28	Гаража Аква парк	73
29	Паркинг Аква парк	34
30	Крајина	264
31	Ул. Солунска	29
32	Ул. Светозара Марковића	26
33	Ул. Михајла Пупина	19
34	Трг Републике Српске	217
35	Ул. Равногорска - Драгише Васића	267
36	Ул. Масарикова	36
37	Медицинска електроника	80
38	Ул. Тина Ујевића	24

39	Јавна гаража Видовданска	102
40	Стевана Мокрањца	19
41	Градски мост	63
42	Меше Селимовића(двориште)	8
	УКУПНО Е	2370
Ф	II ТАРИФНА ЗОНА - УЛИЧНИ ФРОНТОВИ	
43	Ул. Николе Тесле	36
44	Ул. Марије Бурсаћ	20
45	Ул. Милана Тепића	30
46	Ул. Саве Мркаља	25
47	Ул. Бранка Радичевића	30
48	Ул. Грчка	35
49	Ул. Војводе Момчила	127
50	Ул. Здравка Челара	29
51	Ул. Симе Матавуља	77
52	Ул. Бранка Мајсторовића - Змај Јовина	58
53	Ул. Браће Мажар и мајке Марије	86
54	Ул. Меше Селимовића	38
55	Ул. Драге Малића	46
56	Ул. Патријарха Макарија Соколовића	15
57	Ул. Браће и сестара Глумац	83
58	Ул. Васе Пелагића	104
59	Ул. Николе Пашића - Гундулићева	150
60	Ул. Браће Пантића	21
61	Ул. Книнска	19
62	Ул. Петра Кочића	44
63	Ул. Јована Дучића	53
64	Ул. Краља Петра II Карађорђевића	24
65	Ул. Др. Младена Стојановића	36
66	Ул. Тина Ујевића	5
67	Ул. Бранка Ћопића	96
	УКУПНО Ф	1287
	УКУПНО II ТАРИФНА ЗОНА Е+Ф	3657
	У СИСТЕМУ НАПЛАТЕ ПУТЕМ SMS-а (А + Б + Ц + Д+ Е+Ф)	4644
	Г – ИЗВАН СМС	
68	Гаража у Алеји Светог Саве	182
	УКУПНО Г	182
	СВЕ УКУПНО	4826

Табела бр. 6

У будућности је неопходно не само градити, него и спроведбеним планским документима у центру града планирати, јавне градске гараже, као и паркинг просторе како би се формирало довољно капацитета за стационарни саобраћај у најужем градском језгру.

3.11 Животна средина и саобраћај

Саобраћај негативно утиче на животну средину и ствара низ нежељених и штетних ефеката. Истраживања показују да се, у већини градова, утицај саобраћаја на загађење ваздуха креће између 40 и 50%. У ширем смислу аерозагађење представља незаобилазан проблем у свим већим градовима, јер је већина индустрије и саобраћаја концентрисана у градовима у којима у Европи станује готово 80 % становништва. Постоји читав сет међународних директива, од Европске директиве о заштити ваздуха од загађења и праћењу његовог квалитета у урбаним срединама, препорука Свјетске здравствене организације, до домаће законске регулативе, методама мјерења итд., који регулишу област загађења ваздуха. Посебну пажњу потребно је обратити на усклађивање домаће законске регулативе из ове области са европским правилницима и правилницима СЗО, те њихову хармонизацију са прописима Европске Уније.

Загађеност ваздуха се посматра са три аспекта: заштите здравља људи, заштите екосистема и заштите материјалних добара. Ови аспект служе и за постављање норматива који показују колико и које су штетне материје дозвољене у ваздуху.

На ниво загађености ваздуха узроковане саобраћајем утичу:

- старост, односно квалитет возила
- квалитет горива које се користи
- пропусна моћ улица, начин на који је планиран саобраћај унутар једног града (између осталог и то да ли постоје прстенови који воде транзитни саобраћај ван града)
- начин организовања градског саобраћаја (нпр, да ли постоји подземна жељезница или не, као што је случај у Београду где се већина градског превоза обавља аутобусима)
- положај града, метеоролошке прилике подручја.

У погледу материја које се испуштају из мотора са унутрашњим сагоријевањем, најприсутнији су:

- угљен моноксид
- бензен
- азот диоксид
- формалдехид
- токсични метали, нпр. олово
- полициклични ароматични угљоводоници, прије свих бензо(а)пирен (БаП), који настају из непотпуног сагоријевања дизел мотора.

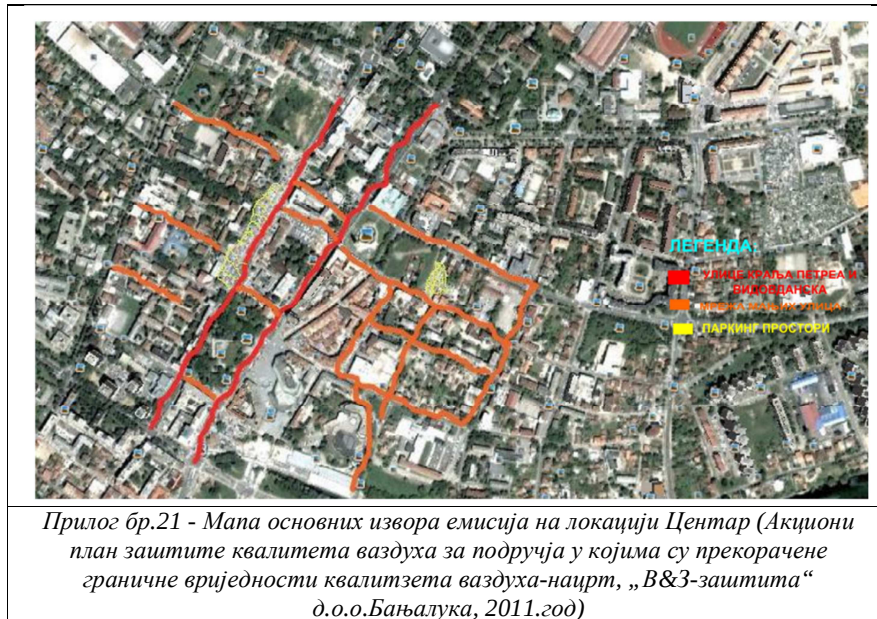
Нова оквирна директива о управљању квалитетом ваздуха у градовима кључна је саставница стратегије ЕУ за побољшање квалитета ваздуха. Она намеће строге услове праћења низа полутаната, као и обавезу израде планова дјеловања за рјешавање проблема лошег квалитета ваздуха с краткорочним и дугорочним мјерама. Важна могућност која се нуди градским властима овом оквирном директивом јесте право на "обуставу активности, укључујући саобраћај моторним возилима у случају опасности од преласка граничних вриједности". Информисање је један од најважнијих захтјева те оквирне директиве. У случајевима нарушавања норми квалитета ваздуха, градови морају оглашавати своје планове за побољшање стања.

У смислу начина загађења од саобраћаја, загађиваче можемо подијелити на линијске и површинске. Линијски извор чини велики број извора загађивања малог интензитета распоређених у линију (нпр. улице са аутомобилима у низу, односно путеви). Површински извори се карактеришу приближно равномјерно распоређеним малим изворима загађивања. У овом случају цијела површина паркинга са возилима као изворима загађења (*Акциони план заштите квалитета ваздуха за подручја у којима су прекорачене граничне вриједности квалитета ваздуха-наирт, „В&З-заштита“ д.о.о.Бањалука, 2011.год*).

Имајући у виду горе наведено припремљен је преглед најпрометнијих градских саобраћајница и паркинга у граду Бањалука у којима су забиљежена прекорачења просјечних годишњих плутаната :

Центар

- Улица Краља Петра I Карађорђевића је најпрометнија саобраћајница у центру Града, високе фреквентности саобраћаја. Олакшавајућа околност је да је забрањен промет за теретна возила.
- Видовданска улица, паралелно улици Краља Петра I Карађорђевића. Такође саобраћајно високофреквентна. У њој се налази највећа станица градског и приградског превоза у центру града.
- Мрежа малих улица-Центар Града карактеришу и мале улице већином једносмјерне, кроз које се одвија густ саобраћај и уједно служе као мјеста за паркинг
- Паркинг на локацији бивше аутобуске станице. Један од највећих паркинга на подручју Града.
- Паркинг на бившој локацији ЗЕНИТ-а- велики паркинг у близини пјешачке зоне

Борик

- Булевар војводе Живојина Мишића-најпрометнија саобраћајница у насељу Борик. Једна је од основних саобраћајних веза источно орјентисаних приградских насеља на са центром Града

- Булевар војводе Петра Бојовића - Предвиђена ја као Источни транзит. Стављањем у пуну функцију доћи ће до повећаног саобраћајног оптерећења.

Клинички центар, Лауш, Паприковац

- Улица Др Јована Рашковића - најпрометнија саобраћајница у насељу Паприковац. Почиње од Карађорђевој улици и пролази кроз цијело насеље Паприковац. Главна је веза са клиничким центром.
- Карађорђевој улици-саобраћајница у насељу Лауш. Почиње од Улице Крајишких бригада и пролази кроз цијело насеље Лауш. Главна је веза насеља са градским центром, као и великим бројем приградских насеља на западу.
- Улица Крајишких бригада (Западни транзит)-Једна од саобраћајно најоптерећенијих улица у Бањалуци, предвиђена као западна транзитна саобраћајница али се ширењем Града претворила у градску улицу коју карактерише велики број теретних возила

Обилићево

- Улица од Змијања Рајка-тзв. стара цеста, спаја Обилићево и Српске топлоте, веома је прометна често њом саобраћају и теретна возила
- Улица Цара Лазара- прометна улица на коју се наслањају друге улице насеља
- Булевар Степе Степановића-једна од саобраћајно најоптерећенијих улица у Обилићеву

Лазарево

- Улица Књаза Милоша тзв. стара цеста, главна саобраћајница кроз Лазарево, која спаја Лазарево, Залужане и Трн, веома је прометна често њом саобраћају и теретна возила
- Улица Бранка Поповића-наставак улице Књаза Милоша
- М16 – брза цеста-наставак аутопута Бањалука - Градишка

Извор: Акциони план заштите квалитета ваздуха за подручја у којима су прекорачене граничне вриједности квалитета ваздуха-нацрт, „В&З-заштита“ д.о.о.Бањалука, 2011.год

3.12 Инвестиције у саобраћај и саобраћајну инфраструктуру

Инвестиције у саобраћај и путну инфраструктуру из буџета града врше се путем Програма уређења грађевинског земљишта (Табела бр.6) и Програма заједничке комуналне потрошње (Табела бр.7). У прилозима су дати прегледи из последњег ребаланса буџета из јуна 2017. године.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА САОБРАЋАЈ И ПУТЕВЕ - ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОГРАМА ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМУНАЛНЕ ПОТРОШЕЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ						
Бр.	Опис	Буџет за 2017 годину	Буџет са реалокација ма	Износ за ребаланс	Ребаланс за 2017. годину (4+5)	Индекс (6/3)
1.1.	УТРОШАК ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЗА СЕМАФОРЕ	45.000,00	45.000,00	0,00	45.000,00	100,00%
1.2.	ОДРЖАВАЊЕ СЕМАФОРА	110.000,00	110.000,00	30.000,00	140.000,00	127,27%
1.3.	ИЗГРАДЊА СЕМАФОРА	30.000,00	30.000,00	0,00	30.000,00	100,00%
2.	ОДРЖАВАЊЕ ГРАДСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА	1.305.000,00	1.025.000,00	0,00	1.025.000,00	78,54%
	ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ, МОДЕРНИЗАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА ГРАДСКИХ САОБРАЋАЈНИЦА, ТРОТОАРА И ТРГОВА	1.000.000,00	1.000.000,00	350.000,00	1.350.000,00	135,00%
3.	ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНИХ И НЕКАТЕГОРИСАНИХ ПУТЕВА	870.000,00	870.000,00	-105.000,00	765.000,00	87,93%
	ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ЛОКАЛНИХ И НЕКАТЕГОРИСАНИХ ПУТЕВА	830.000,00	830.000,00	-30.000,00	800.000,00	96,39%
4.1.	ОДРЖАВАЊЕ ХОРИЗОНТАЛНЕ И ВЕРТИКАЛНЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ	240.000,00	240.000,00	-20.000,00	220.000,00	91,67%
4.2.	ИЗГРАДЊА И НАБАВКА САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ	95.000,00	95.000,00	85.000,00	180.000,00	189,47%
5.	ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ ЗА "BIKE SHERING SISTEM	0,00	0,00	150.000,00	150.000,00	
6.1.	ОДРЖАВАЊЕ И САНАЦИЈА МОСТОВА И ПРОПУСТА	90.000,00	90.000,00	0,00	90.000,00	100,00%
6.2.	ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ МОСТОВА	50.000,00	50.000,00	-21.000,00	29.000,00	58,00%
7.	ЗИМСКА СЛУЖБА	1.300.000,00	1.570.000,00	330.000,00	1.900.000,00	146,15%
8.	ИЗДАЦИ ЗА НЕМАТЕРИЈАЛНУ ПРОИЗВЕДЕНУ ИМОВИНУ - ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКЕ И ПРОЈЕКТНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	50.000,00	50.000,00	35.000,00	85.000,00	170,00%
9.	РАСХОДИ ЗА СТРУЧНЕ УСЛУГЕ	210.000,00	210.000,00	0,00	210.000,00	100,00%
10.	РАСХОДИ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ОПРЕМЕ ПАРКИНГ ПРОСТОРА, ГАРАЖА И ПАУК СЛУЖБЕ	173.000,00	173.000,00	0,00	173.000,00	100,00%
11.	ИЗДАЦИ ЗА НАБАВКУ СОЛИ ЗА ЗИМСКУ СЛУЖБУ	400.000,00	400.000,00	0,00	400.000,00	100,00%
12.	ХИТНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ НА ЈАВНИМ ПОВРШИНАМА ПО НАЛОГУ ИНСПЕКЦИЈЕ, КОМУНАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ И ГРАДОНАЧЕЛНИКА	100.000,00	100.000,00	-29.000,00	71.000,00	71,00%
13.	ПРЕВОЗ ИНВАЛИДНИХ ЛИЦА	20.000,00	30.000,00	0,00	30.000,00	150,00%
14.	РАСХОДИ ЗА СУБВЕНЦИЈУ ЈАВНОГ ПРЕВОЗА	50.000,00	50.000,00	0,00	50.000,00	100,00%
	УКУПНО НАБАВКА И ИЗГРАДЊА:	6.968.000,00	6.968.000,00	775.000,00	7.743.000,00	111,12%

Табела бр.6

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА САОБРАЋАЈ И ПУТЕВЕ - ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОГРАМА УРЕЂЕЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ЗА 2017. ГОДИНУ						
Бр.	Опис	Буџет за 2017 годину	Буџет са реалокацијама	Износ за ребаланс	Ребаланс за 2017. годину (4+5)	Индекс (6/3)
1.	ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКЕ И ПРОЈЕКТНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	70.000,00	70.000,00	25.000,00	95.000,00	135,71%
2.	ПРИПРЕМАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ЗЕМЉИШТА СТАМБЕНИХ И ДРУГИХ ОБЈЕКТА	200.000,00	200.000,00	-125.000,00	75.000,00	37,50%
3.	ИЗГРАДЊА САОБРАЋАЈНИЦА И МОСТОВА	500.000,00	500.000,00	610.000,00	1.110.000,00	222,00%
4.	ОПРЕМАЊЕ ПАРКИНГ ПРОСТОРА И ГАРАЖА	90.000,00	90.000,00	55.000,00	145.000,00	161,11%
5.	СТРУЧНИ ПОСЛОВИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА	40.000,00	40.000,00	14.000,00	54.000,00	135,00%
6.	ОСТАЛИ НЕПОМЕНУТИ РАСХОДИ	5.000,00	5.000,00	0,00	5.000,00	100,00%
7.	ПРИБАВЉАЊЕ ЗЕМЉИШТА ЗА ПОТРЕБЕ ИЗГРАДЊЕ ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА- САОБРАЋАЈНИЦЕ И ЈАВНЕ САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ	500.000,00	500.000,00	1.375.000,00	1.875.000,00	375,00%
	СВЕУКУПНО:	1.405.000,00	1.405.000,00	1.954.000,00	3.359.000,00	239,07%

Табела бр.7

3.13 Законска регулатива

У овом тренутку Одјељење за саобраћај и путеве у складу са законском регулативом рјешава управне поступке и акте пословања. Врши надзор над изградњом путне инфраструктуре и бави се осталим пословима из дјелокруга рада одјељења. За потребе доношења горе наведених аката и рада у одјељењу користе се следећи законски прописи:

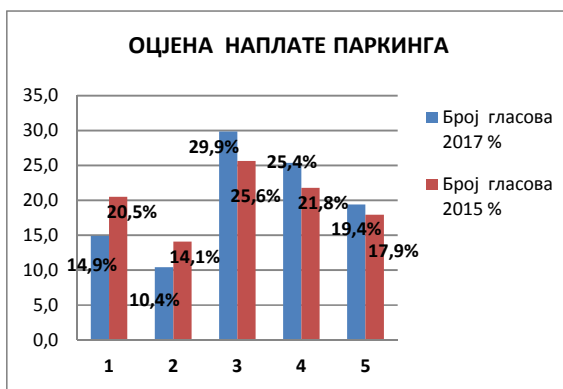
1. Закон о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13)
2. Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17)
3. Закон о превозу у друмском саобраћају Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 47/17)
4. Закон о безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/11)
5. Закон о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11)
6. Закон о жељезницама („Службени гласник Републике Српске“, број 19/17)
7. Уредба о регулисању висине накнада за ванредне превозе („Службени гласник Републике Српске“, број 31/15)
8. Уредба о висини накнаде за кориштење путног земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број 59/15)
9. Уредба о висини накнаде за прикључивање на јавни пут и изградњу објеката у путном и заштитном појасу пута („Службени гласник Републике Српске“, број 93/15)
10. Правилник о издавању лиценце за возило и испуњавању техничко-експлоатационих и еколошких услова за возило којим се врши превоз („Службени гласник Републике Српске“, број 77/13, 103/13, 26/14, 87/15)
11. Правилник о ванредном превозу („Службени гласник Републике Српске“, број 27/15)
12. Правилник о начину прикључивања на јавни пут („Службени гласник Републике Српске“, број 98/15)
13. Правилник о усклађивању и регистрацији редова вожње на линијама градског и приградског превоза на подручју Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 23/13)
14. Правилник о јавном позиву за вршење јавног градског превоза на подручју Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 23/13, 24/13)
15. Правилник о условима, начину кориштења, организацији и начину наплате паркирања на јавним паркиралиштима на подручју Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 24/17)
16. Правилник о премјештању, блокирању и деблокирању непрописно паркираних возила („Службени гласник Града Бањалука“, број 9/13, 24/13, 10/14)
17. Одлука о начину и условима за прекопавање јавних површина на подручју града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 31/11 и 40/14)

18. Одлука о мјерилима и критеријумима за разврставање локалних путева и улица на подручју града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 29/09)
19. Одлука о разврставању локалних путева и улица на подручју града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 31/11 и 20/14)
20. Одлука о обрачуну накнаде за ванредне превозе на подручју града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“ - Пречишћен текст, број 6/08)
21. Одлука о безбједности саобраћаја на путевима Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 20/17)
22. Одлука о јавном превозу лица и ствари на подручју Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 29/09, 22/13)
23. Одлука о јавним паркиралиштима и гаражама („Службени гласник Града Бањалука“, број 9/04, 20/11)
24. Одлука о висини трошкова премјештања возила („Службени гласник Града Бањалука“, број 8/07)
25. Наредба о регулисању саобраћаја на подручју града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука“, број 03/07, 10/07, 18/07, 16/08, 15/12, 22/13, 38/14, 7/15, 8/16, 28/17)
26. Наредба о утврђивању линија јавног градског и приградског превоза лица на подручју Града Бањалука, са даљинаром и одређеним минималним временом вожње („Службени гласник Града Бањалука“, број 45/14, 8/16, 17/16)

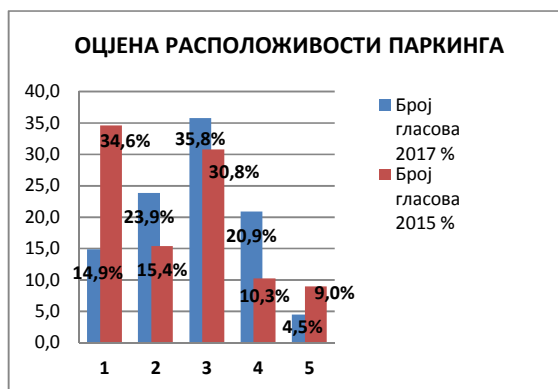
3.14 Став грађанства о саобраћају

На интернет порталу Града Бањалука www.banjaluka.rs.ba је у периоду од 2015. године до данас два пута објављена анкета задовољства грађана када је ријеч о паркирању, гдје је оцијењена расположивост и цијена паркинг мјеста у граду. Грађанима је понуђена следећа скала оцјена:

- 1- Уопште не задовољава
- 2- Не задовољава
- 3- Дјелимично задовољава
- 4- Задовољава
- 5- У потпуности задовољава

Дијаграм бр.14 – Задовољство цијеном паркинга за 2015. и 2017.год.

Дијаграм бр.15 – Задовољство расположивим паркинзима 2015. и 2017.год.

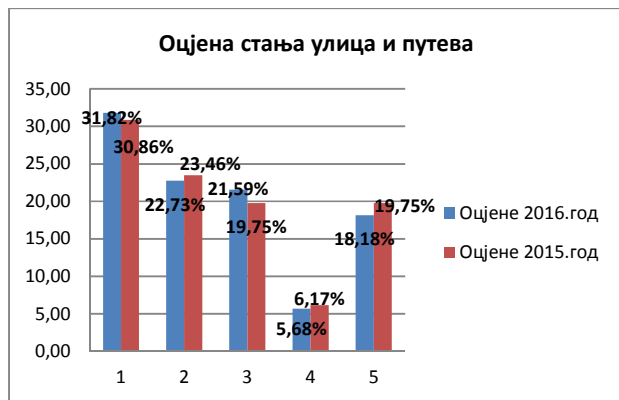
Увидом у резултате анкете утврђено је да је просјечна оцјена цијене паркинга у 2015. години била 3,24 а у 2017. години 3,03% (Дијаграм бр.14), такође утврђена је просјечна оцјена расположивости паркинга у 2015. години 2,44 док је у последњој анкети иста 2,76 (Дијаграм бр.15).

Видљиво је из горе наведеног да је задовољство грађана цијеном паркинга пало у односу на претходно истраживање, док је оцјена расположивости паркинга у 2017. године повећана. У оба питања је највећа заступљеност средње оцјене 35,8% односно 29,9%.

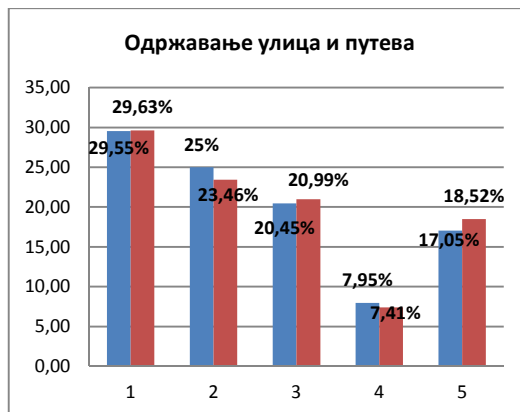
Анкета о одржавању локалних улица и путева проведена је такође два пута, једном у 2015. години и други пут у 2016. години. На горе наведени начин оцјењивано је стање, одржавање, зимско чишћење и одржавање вертикалне и хоризонталне сигнализације на локаним улицама и путевима. Добијени резултати приказани су на дијаграмима. Видљиво је да најнижу оцјену имају стање и одржавање локалних улица и путева, као и да је највећа заступљеност 31,82% односно 29,55% оцјене у наведеним одговорима „Уопште не задовољава“ (Дијаграм бр.16 и 17). Зимско чишћење (Дијаграм бр.18) добило је највећу просјечну оцјену 3,31, а заступљеност одговора „У потпуности задовољава“ је највећа од свих постављених питања у обе анкете.

Одржавање хоризонталне и вертикалне сигнализације добило је такође високу просјечну оцјену 3,11 уколико поредимо са осталим одговорима (Дијаграм бр.19).

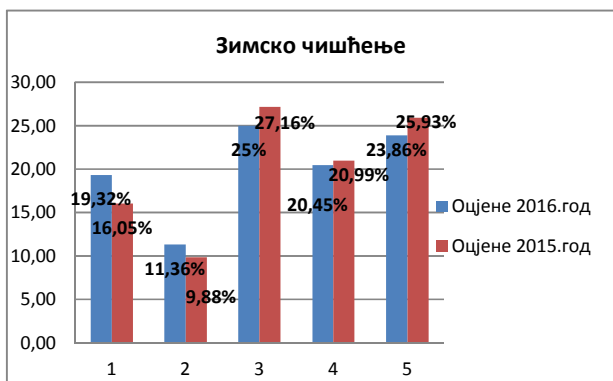
Узимајући у обзир све резултате а судећу по ставу грађана највеће улагање неопходно је управо у изградњу и одржавање локалних улица и путева.

Дијаграм бр.16 –Резултати анкете оцјене стања путева

Дијаграм бр.17- Резултати анкете оцјене одржавања улица и путева

Дијаграм бр.18- Резултати анкете оцјене зимског чишћења.

Дијаграм бр.19- Резултати анкете оцјене одржавања хоризонталне и вертикалне сигнализације

3.15 Визија развоја града

Бањалука посљедњих година улаже велике напоре како би се након више од 40 година, приступило изради новог урбанистичког плана града. Наведеним планом између осталог, дефинисаће се развој градске саобраћајне мреже, а оно што је већ сада испред грађана и управе иницирано је да се у централној градској зони већи нагласак да на пјешачке и бициклическе комуникације. Приједлог је да се изврши детаљна анализа централне зоне и уколико постоје оправдани захтјеви и услови, да се дио Улице Краља Петра I Карађорђевића, на потезу од Народног позоришта Републике Српске до Хотела Палас, претвори у пјешачку зону, док би се колски саобраћај из поменуте улице преусмјерио у реконструисану Видовданску улицу.

До краја 2017. године планирана је и изградња дијела Источног транзита од раскрснице са Улицом Мајке Југовића до уклапања на изведени дио трасе код Улице Стевана Булајића, чиме ће се након више деценија повезати насеља Обилићево и Старчевица. С обзиром да је у току 2018. године планирана изградња и новог моста на мјесту садашњег Зеленог моста, приоритет Града Бањалука ће бити да се настави са изградњом Источног транзита све до Улице Гаврила Принципа, чиме би се остварила још једна веза Источног и Западног транзита, а самим тим би се центар Града растеретио непотребних гужви.

Као један од приоритета такође је и изградња продужетка Булевара Цара Душана са реконструкцијом Мачванске улице, чиме би насеље Обилићево имало директну везу са центром града. Ови радови би подразумијевали и изградњу моста у насељу Долац, тако да ће на динамику изградње предметне везе утицати финансијске прилике у наредном временском периоду.

Растерећење саобраћаја у централној градској зони такође је предвиђено и реконструкцијом већег броја постојећих крстастих у кружне раскрснице.

Град Бањалука ће у наредном временском периоду дати приоритет рјешавању проблема саобраћаја у приградским дијеловима града, гдје се број становника у послеријатном периоду значајно повећао. Примаран задатак ће бити да се ријеши саобраћајна и пратећа инфраструктура главних односно сабирних улица у насељима, те на тај начин омогућити изградњу и секундарне мреже. Ријеч је о следећим насељима и улицама:

1. Пут за Мотике (Ул. Краља А. I Карађорђевића) у дужини сса 7.400,00м;
2. Пут за Шарговац (Шарговачка улица) у дужини сса 2.400,00м;
3. Пут за Пријечане (Делибашино село – Пријечани) у дужини сса 5.300,00м;
4. Пут за Чесму (Улица Петра великог) у дужини сса 1.650,00м;
5. Пут за Куљане (Ул. Прва куљанска) у дужини сса 1.700,00м;

Треба напоменути и да су започете одређене активности на реализацији поменутих улица према спроведбеним документима, тако да је према Пријечанима већ изграђено приближно 500,00м саобраћајница, а у току је и избор извођача радова за наставак улице у дужини приближно 1.000,00м. Такође, након изградње моста преко ријеке Врбање реконструисана је приступна саобраћајница Вељка Млађеновића, а у 2017. години планирана је изградња Улице Петра великог у дужини од око 600,00м.

Визија града је такође да бициклически саобраћај постане један од основних видова превоза у циљу задовољавања мобилности и једна од полазних тачака одрживог развоја града, с обзиром да позитивне ефекте који се огледају у виду смањења загађења ваздуха, потрошњи необновљивих извора енергије у односу на моторни саобраћај, много мање захтјевном простору, новоу буке коју производи, здравственим ефектима идр.

Бициклически саобраћај је заузео значајно мјесто у овој Стратегији из разлога што се не може сепаратно развијати као посебан вид превоза, већ мора да буде саставни дио политике развоја саобраћајне мреже и саобраћаја одређеног града а самим тим и града Бањалука. Као подршка овом виду превоза мора да буду и политика урбаног развоја, социо-економска, порезна, земљишна и друге политике с обзиром да све ове политике имају међусобну интеракцију.

Развој бициклическог саобраћаја ће се проводити кроз:

- Пројекти изградње свих будућих саобраћајница ће морати имати бициклическе стазе или траке,
- Реконструкција постојећих саобраћајница ће морати узимати бициклическе стазе или траке,
- Пројектовати и изградити нове бициклическе стазе или траке, кроз тачно дефинисане фазе имплементације,
- Дефинисати и опремити локације на подручју града као савремена, модерна паркиралишта за бицикле и
- Имплементирати пројекат "BikeSharing-a", односно система аутоматског изнајмљивање бицикла.

Саобраћајна мрежа Града Бањалука мора се развијати у правцу и условима на начин да осигура несметан приступ и кретање, особама са инвалидитетом и смањеном покретљивости, те унаприједити приступачност објектима јавне, пословне, стамбене и стамбено-пословне намјене.

Град Бањалука наведено мора спроводити различитим мјерама и то;

- Обавезним пројектовањем кроз давање смјерница и пројектних елемената;
- Извођењем радова изградње нових саобраћајница,
- Реконструкцијом или модернизацијом постојећих, већ изграђених саобраћајница,
- Адекватном контролом и надзором у складу са важећим прописима,
- Обезбјеђивањем одређеног броја паркинг мјеста за возила особа са инвалидитетом

Потребно је у наредном периоду унаприједити систем јавног градског саобраћаја уз помоћ савремених технологија, како би исти био приступачнији становништву. Такође неопходно је и даље систематично дјеловати у циљу побољшања услова паркирања у ужем градском језгру. Како за систем паркирања, тако за систем управљања саобраћајном сигнализацијом неопходна су улагања у савремена информациона рјешења.

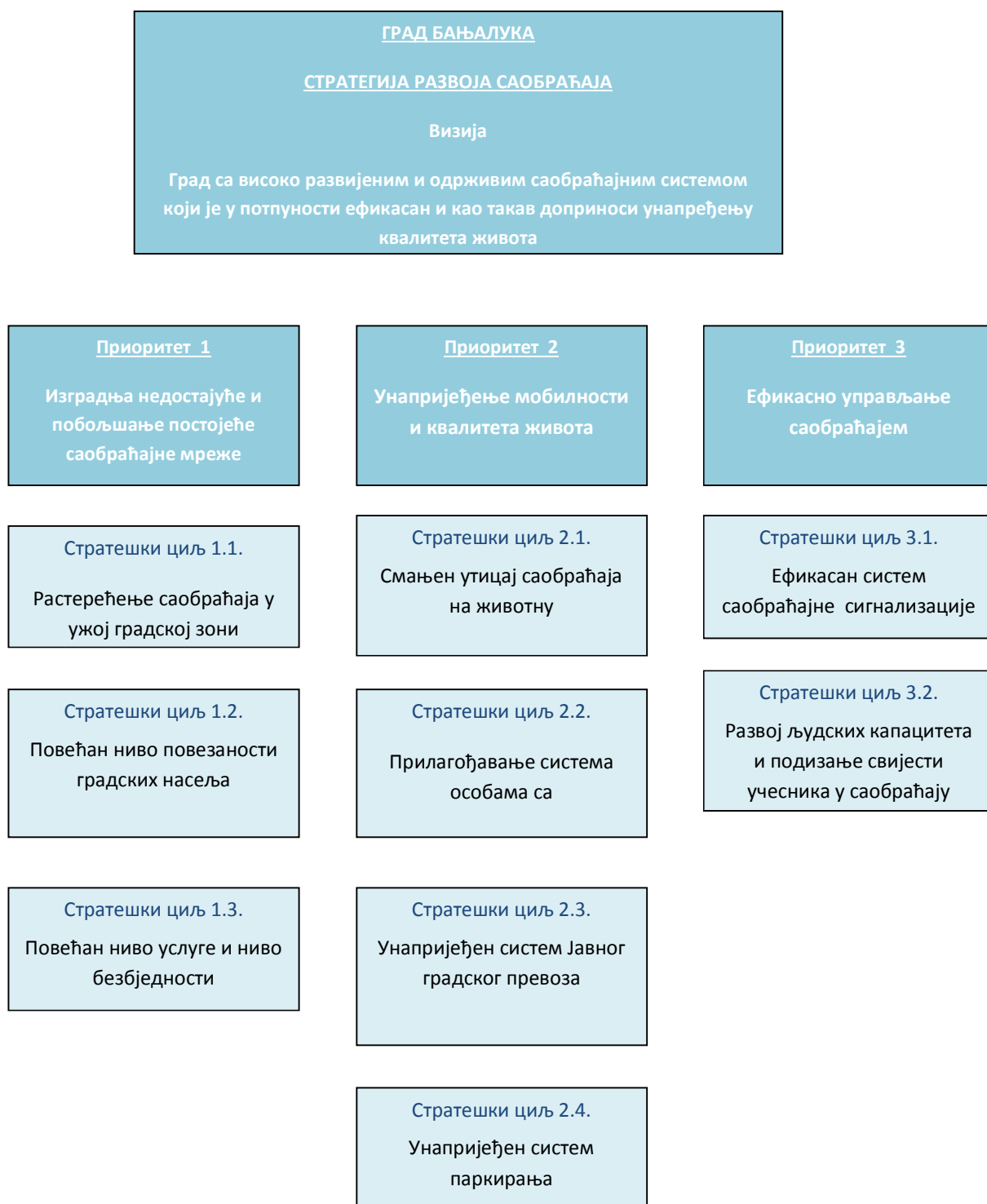
Редовним акцијама које се годинама уназад одвијају, неопходно је и у будућности подизати свијест грађана о саобраћају и његовим учесницима.

4. SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Генерално добра повезаност и приступачност града • Изграђен аутопут према Градишци Е566 • Изградња аутопута према Добоју • Изграђен аеродром за ваздушни саобраћај • Добра мрежа магистралних путева • Постоји повезаност града жељезничким саобраћајем • Добра повезаност центра и насеља на периферији града и села • Развијена мрежа • Мрежа се континуално прилагођава особама са посебним потребама • Велики број раскрсница је покривен светлосним сигналимa • Пјешачки прелази прате пјешачке токове • Постоји свијест становништва о значају развоја саобраћаја • Поуздан систем Јавног градског превоза (ЈГП) • Постоји организован паркинг систем у центру града • Развијен систем институција за управљање саобраћајем • Стручни капацитети постоје • Значајна улагања из градског буџета у развој саобраћаја • Повољна демографска слика • Богато културно - историјско наслеђе	• Неадекватан ваздушни саобраћај • Није комплетирана основна мрежа • Лоша повезаност путева I и II реда • Лоше одржавање путева II реда • Запуштен жељезнички систем • Неусаглашеност капацитета – уска грла • Не постојање сервисних саобраћајница • На појединим раскрсницама незадовољавајућа геометрија • Неодговарајући профил појединих саобраћајница (не дозвољава изградњу тротоара, пешачких површина и бициклистичких стаза) • Дјелимично, сигнализација није стандардизована (у складу са прописима) • Не постоји јединствен катастар сигнализације; сигнализација је технолошки застарјела и неуправљива • Непотпуна путоказна сигнализација • Саобраћајна култура и поштовање прописа на ниском, незадовољавајућем, нивоу • Недовољна обезбјеђеност дјеце • Систем ЈП не одговара нарастајућим захтевима капацитетом и пружањем линија • Недовољан број грађана користи ЈГП • Улична мрежа не одговара захтевима ЈГП • Застарели систем наплате у ЈГП • Недостатак јавних површина за паркирање • Упитан квалитет возног парка • Постоји загађеност ваздуха узрокована саобраћајем на појединим тачкама • Прекорачење дозвољених граничних вриједности буке • Неразвијен систем и употреба алтернативних видова превоза • Недовољна координација институција • Недовољно схватање значаја саобраћаја од стране доносиоца одлука • Недовољно средстава за рјешавање саобраћајних проблема • Не постоје устаљене процедуре за праћење изведеног стања и реализације пројеката • Неријешени имовинско-правни односи • Неповољно урбанистичко наслеђе

МОГУЋНОСТИ	ПРИЈЕТЊЕ
• Постоји национални стратешки оквир • Заинтересованост државе да улаже у обраћајни развој града • Могућност коришћења националних фондова за пројекте из области саобраћаја • Могућност и пракса коришћења интернационалних фондова • Могућност коришћења међурегионалне сарадње • Тренд употребе самоодрживих извора енергије • Тренд употребе чистијих видова горива	• Неадекватна примјена закона и прописа • Недовољна сарадња са републичким институцијама • Недовољна међуопштинска сарадња • Недовољна координација државног и локалног нивоа • Велики прилив становништва • Дисперзиван и неконтролисан раст насеља • Загађеност ваздуха • Климатске промјене • Цијена енергената и економска криза

6. СТРАТЕШКИ ОКВИР

6. АКЦИОНИ ПЛАН

1. ПРЕГЛЕД ПРОЈЕКТА

ПРИОРИТЕТ 1	
ИЗГРАДЊА НЕДОСТАЈУЋЕ И ПОБОЉШАЊЕ ПОСТОЈЕЋЕ САОБРАЋАЈНЕ МРЕЖЕ	
БР.	НАЗИВ ПРОЈЕКТА
1	Изградња Зеленог моста
2	Изградња дијела Источног транзита од Улице мајке Југовића до Улице Стевана Булајића
3	Изградња дијела Источног транзита од Улице Б.Поткоњака и Крфске до Улице Гаврила Принципа
4	Продужетак Булевара Цара Душана (I фаза), изградња моста у насељу Долац преко ријеке Врбас (II фаза), реконструкција Мачванске улице(III фаза),
5	Изградња кружне раскрснице на споју Гундулићеве улице и Алеје Светог Саве.
6	Изградња кружне раскрснице на споју улица Васе Пелагића, Владике Платона и Алеје Светог Саве.
7	Изградња кружне раскрснице на споју улица Исаије Митровића и Солунске
8	Пут за Мотике
9	Пут за Шарговац
10	Пут за Пријечане
11	Пут за Чесму
12	Пут за Куљане
13	Пут за Крмине
14	Модернизација улица, редовно одржавање и реконструкција локалних и некатегорисаних путева (Програм заједничке комуналне потрошње)
15	Изградња моста преко ријеке Врбас у улици Браће Пиштељић (мост Витаминка)
16	Изградња моста у насељу Драгочај
17	Реконструкција пјешачке зоне од “Палате Предсједника Републике Српске” до Народног позоришта Републике Српске са дијелом до улице Симе Шолаје у Бањалуци
18	Израда студије саобраћаја
ПРИОРИТЕТ 2	
УНАПРИЈЕЂЕЊЕ МОБИЛНОСТИ И КВАЛИТЕТА ЖИВОТА	
19	„Bike Sharing“
20	Изградња бициклистичких стаза
21	Изградња приступних рампи за особе са инвалидитетом
22	Изградња савремених аутобуских стајалишта, увођење електронске карте и дисплеја на стајалиштима
23	Изградња паркинга и гаража
ПРИОРИТЕТ 3	
ЕФИКАСНО УПРАВЉАЊЕ САОБРАЋАЈЕМ	
24	Центар за аутоматско управљање и регулацију саобраћаја
25	Едукација јавности

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																	
Стратешки циљ		Оперативни циљ																	
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони		1.3 Изградња моста																	
Пројекат:		Изградња Зеленог моста																	
Опис пројекта:		У мају 2017. године у оквиру инвестиционог одржавања утврђено је да постојећи Зелени мост није статички сигуран и у потпуности је затворен за колски саобраћај. Како наведени мост представља важну градску везу између, лијеве и десне обале Врбаса, односно источног и западног транзита хитно се приступило пројекту изградње новог моста. У другој половини 2017. године израђени су Урбанистичко-технички услови и добијени локацијски услови. У овом тренутку у току је тендер за израду Идејног и Главног пројекта.																	
Очекивани резултати:		Изградња новог моста са двије саобраћајне траке																	
Главне активности:		- Израда УТУ (завршено) - Локацијски услови (завршено) - Идејни пројекат (у току) - Главни пројекат (у току) - Изградња																	
Трајање и динамика реализације пројекта:		<table><tr><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>						2017	2018	2019	2020	2021	2022						
2017	2018	2019	2020	2021	2022														
Процијењена вриједност улагања:		3.000.000,00																	
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука и Влада РС																	
Корисници пројекта:		Локална заједница																	
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве																	
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града																	

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони	Изградња саобраћајница					
Пројекат:	Изградња дијела Источног транзита					
Опис пројекта:	Пројектом је предвиђена изградња Источног транзита од Улице мајке Југовића до Улице Стевана Булајића Надлежност за изградњу Источног транзита припада Путевима Републике Српске. Обавеза Града у наведеном пројекту је учешће у изградњи оборинске канализације(I Фаза) и изградња водовода, троторара, бицикличких стаза и зеленила (II Фаза).					
Очекивани резултати:	Смањење саобраћајног оптерећења у централној градској зони					
Главне активности:	- Рјешавање имовинско-правних односа (у току) - Припремање геодетских подлога (завршено) - Израда УТУ (завршено) - Израда пројектне документације (завршено) - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања од стране Града Бањалука:	350.000KM (прва фаза) 300.000,00KM (друга фаза)					
Процијењена вриједност улагања од стране Путеви Републике Српске	850.000KM (прва фаза)					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука и Путеви РС					
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																					
Стратешки циљ	Оперативни циљ																					
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони	Изградња саобраћајница																					
Пројекат:	Изградња дијела Источног транзита																					
Опис пројекта:	Пројектом је предвиђена изградња Источног транзита од Улице Б.Поткоњака и Крфске до Улице Гаврила Принципа (веза са западним транзитом преко Зеленог моста). Надлежност за изградњу Источног транзита припада Путевима Републике Српске. Обавеза Града у наведеном пројекту је учешће у изградњи дијела инфраструктуре.																					
Очекивани резултати:	Смањење саобраћајног оптерећења у централној градској зони																					
Главне активности:	- Рјешавање имовинско-правних односа - Припремање геодетских подлога (завршено) - Израда УТУ - Израда пројектне документације - Изградња																					
Трајање и динамика реализације пројекта:	<table><tr><td>217</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>										217	2018	2019	2020	2021	2022						
217	2018	2019	2020	2021	2022																	
Процијењена вриједност улагања	500.000,00КМ изградња (обавезе Града) 1.000.000,00КМ рјешавање имовинско-правних односа 1.500.000,00КМ укупно																					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука и ЈП Путеви Републике Српске																					
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука																					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве																					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града																					

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																	
Стратешки циљ		Оперативни циљ																	
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони		Изградња мостова																	
Пројекат:		Продужетак Булевара Цара Душана (I фаза), изградња моста у насељу Долац преко ријеке Врбас (II фаза), реконструкција Мачванске улице(III фаза),																	
Опис пројекта:		Изградња моста у насељу Долац првенствено би имала циљ растерећење саобраћаја на Градском мосту који представља један од најоптерећенијих мостова у граду. Пројектом је предвиђена реконструкција Булевара цара Душана, изградња моста, као и реконструкција Мачванске улице.																	
Очекивани резултати:		Формирање везе источног и западног дијела града преко примарне градске саобраћајнице Булевар цара Душана, као и реконструкција Мачванске улице која би била директна веза на примарну саобраћајницу Булевар војводе Степе Степановића. Приступ централној градској језгри са нагласком на приступ Кастелу и Градској тржници																	
Главне активности:		- Припремање геодетских подлога - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ (завршено) и Израда пројектне документације - Изградња																	
Трајање и динамика реализације пројекта:		<table><tr><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>						2017	2018	2019	2020	2021	2022						
2017	2018	2019	2020	2021	2022														
Процијењена вриједност улагања:		3.068.000,00KM припремни радови 4.950.000,00KM изградња моста и саобраћајница 8.018.000,00KM укупно																	
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука																	
Корисници пројекта:		Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука																	
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве																	
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града																	

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																													
Стратешки циљ	Оперативни циљ																													
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони	1.3 Изградња кружних раскрсница																													
Пројекат:	Изградња кружне раскрснице на споју Гундулићеве улице и Алеје Светог Саве.																													
Опис пројекта:	Раскрсница Гундулићеве улице са Алејом Светог Саве је веома специфична јер се налази на попречној вези источног и западног транзита, као и на вези насеља с десне стране Врбаса преко Венеција моста са централним градским подручјем. Реконструкцијом наведене раскрснице побољшаће се ниво саобраћајне услуге.																													
Очекивани резултати:	Смањење саобраћајног оптерећења у централној градској зони																													
Главне активности:																														
Трајање и динамика реализације пројекта:	<table><tr><td>2017</td><td colspan="2">2018</td><td colspan="2">2019</td><td colspan="2">2020</td><td colspan="2">2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2017	2018		2019		2020		2021		2022										
2017	2018		2019		2020		2021		2022																					
Процијењена вриједност улагања:	200.000,00КМ																													
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука																													
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука																													
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве																													
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града																													

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони	1.3 Изградња кружних раскрсница					
Пројекат:	Изградња кружне раскрснице на споју улица Васе Пелагића, Владике Платона и Алеје Светог Саве.					
Опис пројекта:	Изградња кружне раскрснице на споју улица Васе Пелагића, Владике Платона и Алеје Светог Саве је веома битна за саобраћајни систем овог дијела града, јер ће промјеном намјене површине на укрштању улице Васе Пелагића са Српском улицом, доћи до генерисања великог обима саобраћаја, односно појавиће се много већи захтјев за протоком на наведеној локацији.					
Очекивани резултати:	Смањење саобраћајног оптерећења у централној градској зони					
Главне активности:						
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	200.000,00КМ					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже									
Стратешки циљ	Оперативни циљ									
1.1 Растерећење саобраћаја у ужој градској зони	1.3 Изградња кружних раскрсница									
Пројекат:	Изградња кружне раскрснице на споју улица Исаије Митровића и Солунске									
Опис пројекта:	Раскрсница улица Исаије Митровић и Солунске се налази у непосредној близини изграђене раскрснице улица Патре и Исаије Митровић, а на потезу који западни транзит преко Солунске улице и градског моста спаја са десном обалом Врбаса. Узимајући у обзир постојеће административне објекте, изграђене и планиране стамбено-пословне објекте, изградња кружне раскрснице представља дугогорочно рјешење.									
Очекивани резултати:	Смањење саобраћајног оптерећења у централној градској зони									
Главне активности:										
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
Процијењена вриједност улагања:	300.000,00КМ									
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука									
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука									
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве									
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града									

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Повезивање насеља Мотике са градом					
Пројекат:	Пут за Мотике					
Опис пројекта:	Пут за градско насеље које је се налази на границама ужег урбаног подручја. У последњих 20 година број становника у истом је вишеструко увећан, док су карактеристике приступне саобраћајнице остале непромијењене. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од 7,4км, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета. У првој фази која је отпочела (извршено цијепање парцела) предвиђена је изградња 1км.					
Очекивани резултати:	Проширење попречног профила постојеће саобраћајнице са 4 на 6м. Побољшање геометријских елемената пута. Изградња обостраних тротоара.					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога (цијепање парцела у току) - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ - Израда пројектне документације - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	8.040.000,000КМ 1.500.000,00КМ(прва фаза)					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво насеља Мотике					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																	
Стратешки циљ		Оперативни циљ																	
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља		Повезивање насеља Шарговац																	
Пројекат:		Изградња Шарговачке улице																	
Опис пројекта:		Пут за градско насеље које је се налази на границама ужег урбаног подручја. У последњих 20 година број становника у истом је вишеструко увећан, док су карактеристике приступне саобраћајнице остале непромијењене. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од сса 2,4км, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета. У првој фази која је отпочела (извршено цијепање) предвиђена је изградња сса 1км.																	
Очекивани резултати:		Проширење попречног профила постојеће саобраћајнице са 4 на 6м. Побољшање геометријских елемената пута. Изградња обостраних тротоара.																	
Главне активности:		- Припремање геодетских подлога (цијепање парцела у току) - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ - Израда пројектне документације - Изградња																	
Трајање и динамика реализације пројекта:		<table><tr><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>						2017	2018	2019	2020	2021	2022						
2017	2018	2019	2020	2021	2022														
Процијењена вриједност улагања:		3.136.750,00КМ 1.000.000,00КМ (прва фаза до краја 2019.год)																	
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука																	
Корисници пројекта:		Становништво насеља Шарговац																	
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве																	
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града																	

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Повезивање насеља Пријечани					
Пројекат:	Пут за Пријечане					
Опис пројекта:	Пут за градско насеље које је се налази на границама ужег урбаног подручја. У последњих 20 година број становника у истом је вишеструко увећан, док су карактеристике приступне саобраћајнице остале непромијењене. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од сса 5,3км, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета. У претходном периоду изграђен је дио саобраћајнице у дужини од 0,5км. Радови на првој фази изградње остатка саобраћајнице у дужини од 1,0км су отпочели ове године и завршетак истих се очекује у прољеће 2018.године.					
Очекивани резултати:	Проширење попречног профила постојеће саобраћајнице са 4 на 6м. Побољшање геометријских елемената пута. Изградња обостраних тротоара.					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога (цијепање парцела у току) - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ и Израда пројектне документације (завршено) - Изградња (у току)					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	4.345.112,00КМ 1.000.000,00КМ -прва фаза очекивано да буде завршена до краја 2018.год					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво насеља Пријечани					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Повезивање насеља Чесма					
Пројекат:	Пут за Чесму					
Опис пројекта:	Пут за градско насеље које је се налази на границама ужег урбаног подручја. У последњих 20 година број становника у истом је вишеструко увећан, док су карактеристике приступне саобраћајнице остале непромијењене. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од сса 1,7км, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета. У наредном периоду радиће се дио пута у дужини од 0,6км.					
Очекивани резултати:	Проширење попречног профила постојеће саобраћајнице са 4 на 6м. Побољшање геометријских елемената пута. Изградња обостраних тротоара.					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога (цијепање парцела у току) - Рјешавање имовинско-правних односа (у току) - Израда УТУ и Израда пројектне документације (завршено) - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	1.904.139,00КМ 600.000,00КМ - прва фаза очекивано да буде завршена до краја 2018.год					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво насеља Чесма					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Повезивање насеља Куљани					
Пројекат:	Пут за Куљане					
Опис пројекта:	Пут за градско насеље које је се налази на границама ужег урбаног подручја. Насеље које је настало у последњих 25 година и тренутно, док су карактеристике приступне саобраћајнице остале непромијењене. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од сса 1,7км, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета.					
Очекивани резултати:	Проширење попречног профила постојеће саобраћајнице са 4 на 6м. Побољшање геометријских елемената пута. Изградња тротоара.					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога (цијепање парцела у току) - Рјешавање имовинско-правних односа (у току) - Израда УТУ и Израда пројектне документације (завршено 2008.године потребна ревизија и по потреби израда новог) - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	1.833.430,00КМ					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво насеља Куљани					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Повезивање насеља Крмине и формирање везе магистралног пута М16 Бањалука-Јајце са регионалним путем Р414 Бањалука-Кнежево					
Пројекат:	Пут за Крмине					
Опис пројекта:	Пут за приградско насеље које добило на туристичком значају последњих година. Постојећа саобраћајница и мост су неусловни за одвијање безбједног саобраћаја. Процијењено је да је неопходна изградња пута у дужини од сса 3,0км са изградњом моста, како Град не располаже наведеним средствима исти ће се радити у етапама у складу са средствима из буџета.					
Очекивани резултати:	Побољшање геометријских елемената пута и изградња моста					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ и Израда пројектне документације - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	022
Процијењена вриједност улагања:	1.200.000,00КМ(пут) 1.500.000,00КМ(мост) 2.700.000,00КМ Укупно					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво локалне заједнице, као и становништво градова на магистралном, односно регионалном путу					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Унапређење постојеће саобраћајне инфраструктуре на подручју ужег и ширег урбаног подручја					
Пројекат:	Модернизација, реконструкција и инвестиционо одржавање градских саобраћајница и локалних и некатегорисаних путева (Програм заједничке комуналне потрошње)					
Опис пројекта:	На ужем и ширем урбаном подручју града постоји велики број макадамских саобраћајница, што за посљедицу има високе трошкове редовног одржавања. У складу са потребама на терену, као и економичности, безбједности и осталим наведеним критеријумима у наредним годинама вршиће се изградња наведених саобраћајница. Овдје је важно навести да је Законом о уређењу простора и грађењу уназад 20 година, на територији за коју не постоји усвојен спроведбени документ, усвајањем стручног мишљења са локацијским условима, дозвољена изградња објеката. Посљедица наведеног законског рјешења је изградња дисперзивног вида градске структуре, за коју је инфраструктурно опремање трошковно веома високо. Град је за ова насеља изградио велики број саобраћајница у макадамском застору што изискује високе трошкове одржавања. Према приоритетима на терену и критеријумим дефинисаним стратегијом рјешења вршиће се модернизација наведених локалних путева.					
Очекивани резултати:	Смањење трошкова редовног одржавања и побољшање везе са централном градском језгром					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ и Израда пројектне документације - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	11.000.000,00KM					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Становништво локалне заједнице					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг	Скупштина града					

Приоритет 1	Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ	Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља	Изградња мостова					
Пројекат:	Изградња моста преко ријеке Врбас у улици Браће Пиштељић (мост Витаминка)					
Опис пројекта:	Изградња моста поред фабрике Витаминка првенствено би имао циљ растерећење саобраћаја у градској зони и попречну везу са насељима Чесма, Мађир. Некада је постојао на предметној локацији мост али је поплава исти уништила.					
Очекивани резултати:	Формирање везе са насељем Чесма, Мађир и даље према насељима Траписти и Слатина. Изградња предметног моста растеретила би постојеће саобраћајнице и мостове којима се тренутно приступа горе наведеним насељима, а самим тим и оптерећење саобраћајница.					
Главне активности:	- Припремање геодетских подлога - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ и Израда пројектне документације - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:	7.000.000,00КМ					
Потенцијални извори финансирања:	Град Бањалука					
Корисници пројекта:	Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука					
Имплементатори пројекта:	Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:	Скупштина града					

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
1.2 Повећан ниво повезаности градских насеља		Изградња мостова (мост дужине до 25м)					
Пројекат:		Изградња моста у насељу Драгочај					
Опис пројекта:		Мост преко ријеке Драгочајке је у потпуности девастиран и неопходна је хитна изградња новог. Налази се на локалном путу другог реда и дужина моста је до 25м.					
Очекивани резултати:		Формирање везе са насељима Драгочај, Мотике, Градина.					
Главне активности:		- Припремање геодетских подлога - Рјешавање имовинско-правних односа - Израда УТУ и Израда пројектне документације - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		150.000,00КМ					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница и путници у транзиту града Бањалука					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже																	
Стратешки циљ		Оперативни циљ																	
1.3 Повећан ниво услуге и ниво безбједности		Поплочање дијела пјешачке зоне																	
Пројекат:		Реконструкција пјешачке зоне од “Палате Предсједника Републике Српске” до Народног позоришта Републике Српске са дијелом до улице Симе Шолаје у Бањалуци																	
Опис пројекта:		Реконструкција пјешачке зоне предвиђена је од Народног позоришта до споја са Господском улицом. У складу са расположивим финансијама улица ће се изводити етапно. Прва фаза је започела и у истој ће се изводити дио попличања од Господске улице до Палате Предсједника РС.																	
Очекивани резултати:		Формирање квалтетне пјешачке зоне у центру града са свим пратећим мобилијаром(клупе за сједење, чесме...)																	
Главне активности:		- Припремање геодетских подлога (завршено) - Рјешавање имовинско-правних односа (у току) - Израда УТУ (завршено)и Израда пројектне документације (завршено) - Изградња (1.фаза у току)																	
Трајање и динамика реализације пројекта:		<table><tr><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>						2017	2018	2019	2020	2021	2022						
2017	2018	2019	2020	2021	2022														
Процијењена вриједност улагања:		450.000,00 (1. Фаза) 8.961.114,00KM укупно																	
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука																	
Корисници пројекта:		Локална заједница и посјетиоци града Бањалука																	
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве																	
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града																	

Приоритет 1		Изградња недостајуће и побољшање постојеће саобраћајне мреже					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
1.3 Повећан ниво услуге и ниво безбједности		Израда студија и анализа постојећег стања					
Пројекат:		Студија саобраћаја					
Опис пројекта:		Студија саобраћаја представља утврђивање постојећег стања са прогнозом генерисања саобраћаја услед промјена намјена површина проузрокованих измјеном великог броја регулационих планова који су у току. Приједлози побољшања дати кроз студију ће се огледати кроз даљу израду и имплементацију конкретних пројеката тј. активности на терену, али и на утицаје приликом доношења одговарајућих будућих одлука везано за изградњу и планирање.					
Очекивани резултати:		Побољшање услова саобраћаја					
Главне активности:		- Анализа постојећег стања - Израда Студије					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		100.000,00KM укупно					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 2		Унапријеђење мобилности и квалитета живота					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
2.1 Смањен утицај саобраћаја на животну средину		Повећање капацитета алтернативних видова превоза					
Пројекат:		„Bike Sharing“					
Опис пројекта:		»BIKE SHARING« систем, представља аутоматски систем изнајмљивања бицикла. Планирано је да у првој фази, на подручју града буду 4 локације са укупно 30 бицикла, које ће бити опремљене одговарајућим терминалом и системом за изајмљивање и паркирање бицикла. У наредном периоду уколико се систем покаже успјешним, план је да се уведе на још 6 локација.					
Очекивани резултати:		Повећана мобилност и заштита животне средине					
Главне активности:		- Локацијски услови - Набавка терминала и софтвера за аутоматско изнајмљивање бицикала - Набавка бицикала					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		150.000,00 (1. Фаза) 250.000,00 (остатак за још 6 локација) 400.000,00 укупно					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 2		Унапријеђење мобилности и квалитета живота					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
2.1 Смањен утицај саобраћаја на животну средину		Повећање капацитета алтернативних видова превоза					
Пројекат:		Изградња бициклических стаза					
Опис пројекта:		У овом тренутку град располаже са 14км бициклических стаза. Проблем који се јавља је одсуство континуалности и у наредном периоду циљ управе је да се направе везе постојећих бициклических стаза и изградња нових.					
Очекивани резултати:		Повећана мобилност и заштита животне средине					
Главне активности:		- Израда УТУ - Локацијски услови - Идејни пројекат - Главни пројекат - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		400.000,00 изградња ће се вршити у фазама, према расположивим средствима у буџету					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 2		Унапријеђење мобилности и квалитета живота					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
2.2 Прилагођавање система особама са посебним потребама		Изградња нове и реконструкција постојеће инфраструктуре за особе са инвалидитетом					
Пројекат:		Изградња приступних рампи за особе са инвалидитетом					
Опис пројекта:		У складу са потребама инвалидних лица Град Бањалука ће и у наредних пет година у континуитету вршити реконструкцију постојеће и изградњу нове инфраструктуре која ће бити прилагођена особама са инвалидитетом. Пројекат је у потпуности партиципативан и ради се у складу са потребама наведених лица и удружења. Циљ пројекта је да се инвалидним лицима омогући приступ свим јавним објектима и површинама града.					
Очекивани резултати:		Омогућен приступ јавним градским просторима и објектима за особе са инвалидитетом					
Главне активности:		- Анализа постојеће инфраструктуре - Пројекат изградње - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		200.000,00 КМ					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 2		Унапријеђење мобилности и квалитета живота					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
2.3 Унапријеђен систем јавног градског превоза		Модернизација постојећег система јавног превоза путника					
Пројекат:		Изградња савремених аутобуских стајалишта, увођење електронске карте и дисплеја на стајалиштима					
Опис пројекта:		У циљу модернизације и побољшања услова у градском саобраћају предвиђена је изградња савремених аутобуских стајалишта, увођење електронске карте и дисплеја на аутобуским стајалиштима. На овај начин јавни превоз путника на подручју града ће бити атрактивнији и утицаће на предјељење становништва за његово кориштење умјесто путничких аутомобила.					
Очекивани резултати:		Једноставније и лакше кориштење услуга јавног превоза					
Главне активности:		- Анализа постојеће инфраструктуре - Пројекат изградње - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		1.000.000,00 КМ (Град Бањалука) и дио средстава других правних лица у складу са потребама и захтјевима					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука и друга лица путем јавно-приватног партнерства или уговора о пословно-техничкој сарадњи					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 2		Унапријеђење мобилности и квалитета живота					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
2.4 Унапријеђен систем паркирања		Модернизација постојећих и изградња нових паркинг простора и гаража					
Пројекат:		Изградња паркинга и гаража					
Опис пројекта:		У циљу модернизације и побољшања услова у градском саобраћају предвиђена је изградња паркинг простора и гаража, као и реконструкција и модернизација постојећих. Спроведбеним планским рјешењима предвиђа се изградња великог броја подземних гаража у централној градској зони како би саобраћај у мировању могао да задовољи постојеће потребе. У складу са критеријумима и потребама града исти ће се градити етапно, а у свему према расположивим буџетским средствима.					
Очекивани резултати:		Једноставније и лакше одвијање саобраћаја					
Главне активности:		- Локацијски услови - Пројектна документација - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		1.000.000,00 КМ (Град Бањалука) и дио средстава других правних лица у складу са потребама и захтјевима					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука и друга лица путем јавно-приватног партнерства					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 3		Ефикасно управљање саобраћајем					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
3.1 Ефикасан систем саобраћајне сигнализације		Регулисање саобраћаја у складу са тренутним оптерећењем					
Пројекат:		Центар за аутоматско управљање и регулацију саобраћаја					
Опис пројекта:		Формирати Центар за аутоматско управљање и регулацију саобраћаја, како би се обезбиједила знатно боља регулација саобраћаја тако што би се регулисање вршило тренутно, у зависности од саобраћајног оптерећења, те побољшале пропусне способности раскрсница, повећала брзина кретања, смањили временски губици, аерозагађење, бука и др. Анализом која је рађена приликом израде СЕАП-а утврђено је ће се имплементацијом овог пројекта смањити употреба дизела за 2.393.774.00L, што чини 28.814 MWh, односно редукцију CO ₂ од 7.693 тона и бензина за 1.950.121.00L, што чини 24.270MWh, односно редукцију CO ₂ од 6.043 тоне.					
Очекивани резултати:		Смањење гужви, буке и загађења					
Главне активности:		- Израда пројектне документације - Набавка софтвера - Изградња					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		1.500.000,00KM					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

Приоритет 3		Ефикасно управљање саобраћајем					
Стратешки циљ		Оперативни циљ					
3.2 Развој људских капацитета и подизање свијести учесника у саобраћају		Периодично провођење акција у току године са циљем смањења броја незгода					
Пројекат:		Едукација јавности					
Опис пројекта:		У току године, град у великом броју активности подиже свијест учесника у саобраћају путем различитих акција. Исте се најчешће проводе у сарадњи са Агенцијом за безбједност саобраћаја и другим институцијама и субјектима надлежним за послове безбједности саобраћаја. Активности града се огледају у подјели промотивних материјала намјењених за најмлађе учеснике у саобраћају, организовањем представа едукативног карактера, обилазак школа и разговор са ученицима и професорима, подјела летака, гостовање у емисијама, акције директно усмјерене на одређена непрописна понашања (непрописно паркирање, невезивање безбједносног појаса, употреба мобилног телефона за вријеме управљања возилом, штетне посљедице конзумирања алкохола и управљања возилом и др.)					
Очекивани резултати:		Смањење броја незгода					
Главне активности:		- Штампа промотивних материјала - Набавка опереме - Едукација ученика					
Трајање и динамика реализације пројекта:		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Процијењена вриједност улагања:		150.000,00КМ					
Потенцијални извори финансирања:		Град Бањалука и Агесниџа за безбједност саобраћаја					
Корисници пројекта:		Локална заједница					
Имплементатори пројекта:		Одјељење за саобраћај и путеве					
Мониторинг и евалуација пројекта:		Скупштина града					

7. Окир за мониторинг и евалуацију

Израда документа Стратегије развоја локалних путева и улица града Бањалука 2017-2022. године и њено усвајање од стране Скупштине није крај процеса. Послије усвајања почиње најважнији дио стратегије а то је имплементација, односно спровођење активности ради постизања задатих циљева. То је обавеза према становницима и грађанима Града Бањалука.

Будући да Стратегије имају сврху и вриједност једино уколико се спроводе, неопходно је јасно утврдити механизме њиховог спровођења, односно мониторинг спровођења и евалуацију, вредновање спроведеног.

Циљ мониторинга и евалуације је:

- Систематично и редовно прикупљање података
- Праћење процеса спровођења стратешког документа (Циљева и пројеката)
- Процена успјешности реализације стратешког документа (циљева и пројеката)

Сврха мониторинга и евалуације је:

- Побољшање ефикасности и успјешности спровођења Стратегије;
- Предлагање измјена на основу извештаја о спровођењу активности

Мониторинг и евалуација представљају цјеловито сагледавање спровођења Стратешког документа и његовог акционог плана кроз:

- Праћење процеса имплементације
- Праћење резултата спроведених активности
- Процјену утицаја које спроведене активности имају на квалитет саобраћаја
- Мониторинг се спроводи у континуитету за цио период трајања стратешког документа
- Евалуација се врши једном годишње на основу достављених извештаја

Одјељење за саобраћај и путеве у циљу праћења и врједновања спровођења Стратегије, једном годишње дужно је израдити извјештај о спровођењу Стратегије. Извјештај израђују чланови радне групе који су учествовали у процесу израде Стратегије.

Врједновање спровођења Стратегије за развој саобраћаја врши се мјерењем критеријума.

Мјере се следећи основни критеријуми.

1. Ниво безбједности
2. Економичност
3. Ефикасност
4. Удобност – комфор
5. Животна средина
6. Алтернативни видови превоза

Извјештај о спровођењу пројеката доставља се Скупштини града на разматрање и усвајање једном годишње. Доступност Стратегије развоја локалних улица и путева у насељу, односно информисаност и обавјештеност заједнице о степену њене реализација, од велике је важности, јер заинтересоване стране треба да буду упознате како са напретком, тако и са активностима које могу предузети како би помогли у остварењу циљева и приоритета дефинисаних овом Стратегијом. Из тог разлога, неопходно је редовно обавјештавати јавност о спровођењу Стратегије.

8. Спсак лтературе

- (1) Стратегија развоја јавних путева у Републици Српској за период од 2016.- 2025.године
- (2) Стратегија развоја Града Бањалука, ревидирана од 2012.-2015.године
- (3) Стратегија безбједности друмског саобраћаја на подручју Града Бањалука за 2016.- 2025.годину
- (4) Измјене и допуне просторног плана Републике Српске до 2025. године, ЈУ „Нови урбанистички завод Републике Српске“, 2015.год.
- (5) Просторни план Града Бањалука, „Пројект“а.д. , Институт за грађевинарство“ИГ“д.о.о.Бањалука, март 2014.год.
- (6) Banja Luka Planning Advice, SWECO SWEDEN, 1974.година
- (7) Саобраћајна студија Бањалуке, Урбанистички завод Републике Српске, мај 2007.год.
- (8) Бања Лука Урбанистички план, Урбанистички завод, април 1975.године
- (9) Регулациони план за уређење обала Врбаса, Пројект а.д. Бањалука, јун 2010.године
- (10) Информација о безбједности саобраћаја на подручју Града Бања Лука за 2016.годину, Одјељење за саобраћај и путеве
- (11) Информација о јавном превозу на подручју Града Бања Лука, август 2017.године, Одјељење за саобраћај и путеве
- (12) Статистички билтен бр.9, Републичког завода за статистику, 2017.година
- (13) Стручно мишљење за избор оптималног решења регулисања саобраћаја на раскрсници Улица Патре–Исаије Митровића, Теодора Колокотрониса са освртом на околне раскрснице у Бањалуци, Универзитет у Новом Саду, 2009.год.
- (14) Урбанистичко-технички услови за продужетак изградње Булевара цара Душана, са изградњом моста преко ријеке Врбас и реконструкцију Мачванске улице, „Гео пут“д.о.о. Бањалука, 2016.год
- (15) Саобраћајна студија Бањалуке, Урбанистички завод РС, мај 2007.год.
- (16) СТРАТЕГИЈА изградње мреже даљинских саобраћајница на територији града Бањалуке - и н и ц и ј а т и в а -
- (17) Саобраћајно истраживање на територији Града Бањалука током 2012.године, Институт за грађевинарство“ИГ“ Бањалука, март 2013.године